

Ortodontik Tedavinin Önemi

Mehmet Serin

Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

4. Sınıf

Ortodonti Nedir?

Ortodonti; dişler ve yüzdeki düzensizliklerin (maloklüzyon) teşhisi, önlenmesi ve tedavisiyle ilgilenen diş hekimliği dalıdır. Ortodonti kelimesi, Yunanca'da ortho "düzgün" ve odons "diş" kelimelerinden oluşmaktadır. Kelime anlamı olarak düzgün diş anlamına gelse de ortodonti, yüz ve çenelerin gelişim bozukluklarının düzeltilmesini de amaçlar.

Ortodontik tedavinin ana amacı iyi bir kapanıştır. Bu da düzgün olarak sıralanmış dişlerin karşı çenedeki dişlerle uyumlu olmasıdır. İyi bir kapanış; ısırma, çiğneme ve konuşmayı kolaylaştırır. Ağız sağlığının geliştirilmesi ve böylece genel sağlığın da iyileşmesine yardımcı olur ve kişinin özgüvenini artırır.

BAŞLICA ORTODONTİK TEDAVİ UYGULAMALARI

1. DIŞTAN BRAKETLERLE ORTODONTİ TEDAVİSİ

Standart ortodonti tedavisinde teller dişlerin dış yüzeyinde olurlar. Burada dişlere yapıştırılan parçalar ‘braketler’ metal olabildiği gibi porselen, safir, kompozit de olabilmektedir.

Metal braketler

Safir braket/Seramik braket/ Kompozit braket

Şeffaf braket

2. İÇTEN DİŞ TELİ TEDAVİSİ (LINGUAL ORTODONTİ)

Diştelinin dişlerin iç yüzeyine yerleştirildiği tedavi şeklidir. Normal şartlarda dişlerin iç yüzeylerini direk görmek mümkün olmadığı için telleri yerleştirmek normal şartlarda ara bir laboratuvar safhası olur. Bunun dışında kullanılan malzeme diğerlerinden daha pahalıdır ve her seans çok daha uzundur. Bu sebeplerden dolayı standart tedaviye göre maliyeti yüksektir. Bütün teller içte olduğu için hastanın ortodontik tedavi gördüğünü dışardan gören birisi anlayamaz. İçte dilin olması gerektiği alanda olduğu için teller dili rahtsız eder. Konuşma sırasında tam bir fonasyonu sağlamak başlarda zordur. Günümüzde bu sorunları aşmak için yüksek teknoloji ürünü içten diş telleri vardır. Bunlarda maliyet daha da yüksektir.

3. ŞEFFAF PLAKLALARLA DIŞ TELİ TEDAVİSİ (GÖRÜNMEZ DIŞ TELİ)

Diş teli görüntüsünden rahatsız olanlar için diğer bir alternatif şeffaf tel tedavisi olarak da bilinen plaklarla tedavi yöntemidir. Maalesef bu tedavi ile her çapraşıklık çözülememektedir. Dişlerde plakların etkisi sınırlı kalmakta, bazı diş hareketleri istendiği şekilde yapılamamaktadır. Bundan dolayı bu tedavi herkes için uygun olmamaktadır. Dişlerdeki sorunlar karmaşıklaştıkça, bu tip tedavi ile düzelme olasılığı düşmektedir. Eğer böyle bir tedavi yaptırmayı arzu ediyorsanız, bir ortodonti uzmanı tarafında muayene edilip, sizin için doğru seçenek olup olmadığını öğrenebilirsiniz. Bu plakların üretimi dünyada sadece belli laboratuvarlar tarafından yapılmakta olup, maliyeti standart ortodontik tedaviye göre yüksektir.

4. HAREKETLİ PLAKLARLA TEDAVİ

Daha çok çocuklardaki birtakım ortodontik problemleri gidermekte kullanılan bir hareketli aygıtlarla yapılan tedavi yöntemidir. Bu aygıtlar hem dişsel hem de çeneler arası ilişkileri düzeltmekte kullanılabilir. Tercih edilmesinin nedeni, dişlerle birlikte çevre dokulardan da destek aldığı için özellikle büyüme ve gelişim döneminde olan bireylerin tedaviye daha hızlı ve kalıcı şekilde cevap vermesini sağlar.

Bu tip apareylerle yapılacak olan tedaviler sınırlıdır. Hasta tarafından takılıp çıkarıldığı için kontrol tamamen hastadadır. Bu da özellikle çocuklarda tedavinin istendiği şekilde ilerlemesine engel olduğu durumlar olur.

Aşırı Aralıklı Dişler

Çapraşıklık

Açık Kapanış

Derin Kapanış

Çapraz Kapanış Üst

Çapraz Kapanış Alt

Alt Çene Protrüzyonu

Üst Çene Protrüzyonu

Anormal Diş Sürmesi

Öncesi

Sonrası

Neden Ortodonti?

Estetik

En önemli nedenlerden biri estetikdir. Dişlerinde eğrilikler olan insanlar bunu bilinçli bir şekilde ya da bilinç altında düzeyinde önemserler. Bunun en belirgin şekilde ortaya çıktığı yer gülme şeklidir. Dişlerinde bozukluk olan insanlar gülerken dudakları ile hatta elleri ile dişlerini kapatmaya çalışırken, inci gibi sıralı dişlere sahip insanlar gülerken dişlerini olabildiğince gösterirler.

Ülkemizde tam o düzeyde olmasak da, gelişmiş ülkelerde, dişleri düzgün olan insanların bir iş başvurusunda kabul edilme olasılığı, dişlerinde estetik bir görüntü olmayan insanlara göre daha yüksektir. Bu da gelişmiş ülkelerde ailelerin çocuklarının dişlerinin görüntüsünü önemsemelerinin bir nedenidir.

Birçok hastanın başvuru nedeni, dilediği gibi gülememek, fotoğraf çektirememektir. Şanslılar, çünkü dişlerdeki eğrilikler bir kader değildir. Ortodontik tedavi ile istedikleri gülüşe kavuşabilmektedirler.

before

after

Diş ve Diş Eti Sağlığı

Diş teli tedavisinin diğer nedeni dişlerin sağlıklı bir şekilde bakımı yapılabilecek dişlere sahip olmaktır. Dişlerde çapraşıklık olması etkin diş fırçalama işleminin kolayca yapılamamasına neden olur. Bu da ön bölge dişlerinin iyi fırçalanamayan bölgelerinin sarı kahverengi bir renk almasına neden olur.

Genel olarak da temizlenemeyen ara bölgelerde diş çürüğü meydana gelmesi daha kolay olur. Diş yüzeyinde meydana gelebilecek sıkıntıların yanısıra, etkili fırçalayamama diş etlerinde iltihabi olaylara, bu da ağız kokusu, diş etlerinde çekilmelere, ilerleyen yaşlarda diş kaybına neden olabilir. Tabi tel tedavisi görmeyen ve dişlerinde eğrilik olan herkes bu sorunları kesin yaşayacak demek değildir. Diş fırçasının ulaşamadığı yerler için düzenli olarak diş ipi ve gerekirse arayüz fırçası kullanılırsa yukarıda bahsettiğimiz sorunlarla karşılaşma ihtimali çok daha düşük olur.

Koruyucu Nedenler

Bazı çocuklarda keser dişler sürerken oldukça fırlak dururlar. Bu pozisyonadaki dişler, bu yaştaki çocukların hareketli dönemi olduğu için kırılmalara son derece müsaittir. Bu gibi durumlarda dişlerin kırılma riskini mümkün olduğunca azaltmak için hareketli ya da sabit ortodontik tedavi uygulanabilir.

Dezavantajı

Ortodontik tedavinin en büyük dezavantajları: Tedavi sırasında bazı hastalarımız tarafından estetik bulunmayan diş telleri, bazı vakalarda diş eksiltme gerekliliği ve tedavi süresidir. Yalnız bu dezavantajlar bu tedavinin sağladığı avantajların yanında göz ardı edilebilecek boyuttadır. En büyük avantajı, estetik açıdan hayati öneme sahip olan alt ve üst ön grup dişlerinizi tamamen korumasıdır. Hiçbir uygulama insanın kendi dişinin yerini tutamaz ve size doğal dişlerinizle doğal bir estetiği sadece ortodontik tedavi sağlayabilir. Bunun yanı sıra diş hekimliğinde size uygulanacak estetik restoratif uygulamaların hiçbiri, yenilenmeden bir hayat boyu size hizmet etmesi neredeyse imkansızdır. Bu demek olmuyor ki diş teli tedavisi her zaman tek başına yeterlidir.

Üst Çene Genişletilmesi – Hyrax

Sonuç olarak...

Diş teli tedavisi her şeyden önce bireye güzel bir gülüş kazandırır. Bu da güvenle gülebilmek demektir. İnci gibi dişlerin bireyin özgüveni üzerinde müthiş olumlu etkisi vardır. Hem sosyal hem de iş hayatında pozitif etkisi kanıtlanmıştır. Genel olarak çapraşık dişlere göre daha sağlıklı dişlere ve diş etine sahip olmamızı sağlar. Bu da genel sağlığımızı olumlu yönde etkiler. Dişlerimizi temizleme işlemini daha kolay ve etkin olarak yapabilmemizi sağlar. Çiğneme fonksiyonunu daha etkin bir şekilde yapılmasını sağlar.

Özgürce gülebilmek herkesin hakkı. Maalesef dişlerinde çapraşıklık olanlar her zaman bu haklarını içlerinden geldiği kullanamayabiliyorlar. Bunun en büyük nedeni zamanında ebeveynlerin çocuklarının dişlerine yeterince önem vermemesi ya da çeşitli nedenlerle göz ardı etmesidir. Yaş ilerledikçe, çocukluktan çıkıp ergenliğe giren bir bireye tel tedavisini kabul ettirmek hiç de kolay olmamaktadır. Birey daha ileri yaşlarda durumun önemini kavramakla birlikte diş teli ile geçirmesi gereken süre sosyal nedenlerle sıkıntıya yol açmaktadır. Bu durumu aşmak için birçokları lamina, kaplama ya da benzer protetik ve restoratif yöntemlerle kısa sürede bu problemlerine çözüm bulmaya çalışırlar. Bu tip tedaviler kısa sürede etkileyici sonuçlar verebilmektedir fakat ortodontinin sağladığı doğallığı hiçbir zaman yakalayamamaktadır. Diş teli tedavisi ile de her yaştan, birçok kişinin dişsel estetik problemi çözülmektedir.

KAYNAKÇA

<https://tod.org.tr/ortodonti-nedir/>

<https://www.ico-ortodonti.com/tr/bloglar/14>

<https://www.dentram.com/tedaviler/ortodonti/metal-braketler/>

<https://www.dentram.com/tedaviler/ortodonti/seramik-braketler/>

<https://izmirdisteli.com/tedaviler/hareketli-apareylerle-tedavi/>

<https://www.soysaldisklinigi.com/ortodonti>

<https://sayinsuortodonti.com/erken-donem-ortodontik-tedavisi/>